

اثر افرودن اسانس اسطوخودوس (*Lavandula angustifolia*) بر عملکرد و خصوصیات لاشه جوجه های گوشتی تحت شرایط استرس گرمایی

نسیم بیدار، حسن نصیری مقدم، احمد حسن آبادی

گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

*نویسنده مسئول: نسیم بیدار، گروه علوم دامی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد، صندوق پستی ۹۱۷۷۵-۱۱۶۳

nasim_bidar@yahoo.com

چکیده

اثر اسانس اسطوخودوس (*Lavandula angustifolia*) بر عملکرد و خصوصیات لاشه جوجه های گوشتی تحت استرس گرمایی (میانگین دمایی $29/5$ درجه سانتی گراد در کل دوره) در قالب یک طرح کاملاً تصادفی با پنج تیمار شامل جیره شاهد، جیره حاوی ویرجینیا مایسین 10% ppm و سه جیره حاوی 150 ، 250 و 350 ppm اسانس اسطوخودوس، در 5 تکرار به مدت 42 روز مورد آزمایش قرار گرفت. تفاوت معنی داری در مصرف خوراک بین تیمارهای آزمایشی ملاحظه نشد. جوجه های تغذیه شده با جیره حاوی 350 ppm اسانس اسطوخودوس بیشترین و جیره شاهد کمترین افزایش وزن را نشان دادند. ضربیت تبدیل غذایی در گروه دریافت کننده 350 ppm اسانس اسطوخودوس در 3 تا 6 هفتگی به طور معنی داری بهتر از سایر گروه ها بود. اعمال تیمارها تأثیر معنی داری بر خصوصیات لاشه در انتهای آزمایش نداشت. این نتایج نشان می دهد که تحت شرایط استرس گرمایی، اسانس اسطوخودوس می تواند به تعدیل اثرات منفی استرس بر عملکرد کمک کند.

واژه های کلیدی: جوجه گوشتی-استرس گرمایی-اسانس اسطوخودوس - عملکرد- خصوصیات لاشه

مقدمه

به طور سنتی باور این است که روغن اسطوخودوس دارای خاصیت ضدبacterیایی، ضدقارچی، ضد نفح (شل کننده عضلات صاف)، مسکن، ضد افسردگی است و در درمان سوختگی ها و گزیدگی حشرات مؤثر می باشد (۵ و ۶). همچنین در مطالعه ای، اسانس اسطوخودوس خاصیت آنتی اکسیدانی قوی در شرایط آزمایشگاه نشان داد (۷).

مشخص شده است که استرس گرمایی باعث ایجاد استرس اکسیداتیو در جوجه های گوشتی می شود (۹). از آنجایی که اسانس اسطوخودوس دارای خاصیت آنتی اکسیدانی و همچنین ضد استرس می باشد (۷ و ۸)، ممکن است در کاهش اثرات مخرب استرس گرمایی مؤثر باشد. هدف این مطالعه بررسی اثر اسانس اسطوخودوس بر عملکرد و خصوصیات لاشه در جوجه های گوشتی پرورش یافته تحت استرس گرمایی بود.

مواد و روش ها

جیره های آزمایشی شامل جیره آغازین (۰ تا 10 روزگی)، جیره میانی (۱۱ تا 24 روزگی) و جیره پایانی (25 تا 42 روزگی)، بر مبنای کاتالوگ راس 308 (۱) تنظیم شدند. 5 تیمار آزمایشی عبارت بودند از: تیمار شاهد، ویرجینیا مایسین 10% ppm، و سه سطح اسانس اسطوخودوس (150 ، 250 و 350 ppm). این مکمل ها به جیره های پایه اضافه شدند. تمام جیره ها بر پایه ذرت و کنجاله سویا بودند. این آزمایش به صورت یک طرح کاملاً تصادفی با 5 تکرار طراحی گردید. 300 جوجه مخلوط نر و ماده